

LENNART MERI
29.03.1929–14.03.2006

Lennart Meri sündis 29. märtsil 1929. aastal Tallinnas diplomaat Georg Meri vanema pojana. Tema noorusaeg ja haridustee olid keerukad – esimestele kooliaastatele Berliinis ja Pariisis järgnes 1941–1946 küüditatu karm elukool Siberis. 1953. aastal lõpetas Lennart Meri Tartu Ülikooli ajaloo erialal. Töötas mitmetes ametites – Vanemuise teatri toimetaja, Tartu Kunstikooli õppejõu, Eesti Raadio toimetaja, Tallinnfilmi stsenaaristi ja produtsendi, Eesti Kirjanike Liidu välissuhete sekretäri, Eesti Instituudi asutaja ja direktorina, jne. Tema loominguliste tööde hulgas tõusevad esile soome-ugri rahvaste kultuurile pühendatud autorifilmid, mis on pälvinud ka rahvusvahelist tähelepanu. Kirjatöodes “Hõbevalge” ja “Hõbevalgem” ühendas Lennart Meri ajaloolase, literaadi ja ideoloogi oskused ning sõnastas rahvuslikku identiteeti tugevdavad arusaamad, millele toetus tema poliitiline tegevus.

Aastatel 1990–1992 oli Lennart Meri Eesti välisminister, seejärel suursaadik Soomes, 1992 valiti ning 1996 taasvaliti Lennart Meri Eesti Vabariigi Presidendiks. Riigipea ja poliitikuna seostas Lennart Meri oma tegevuses isamaalisuse euroopaliku ja globaalsega, rõhutades demokraatia, hea hariduse, teaduse ja innovatsiooni tähtsust. Tema kohtumistel teadlastega Vabariigi Presidendi akadeemilise nõukogu raames ja väljaspool seda analüüsiti Eesti arengu sõlmprobleeme ja kujundati strateegiat. Teadmistele ja neist sündivaile oskustele rajanev Eesti oli Lennart Meri jaoks arengusuund, mida ta mõistis selle kredo erilises tähenduses ühe arvult väikese kuid iseseisva rahva tuleviku loomisel.

Aastal 2001 valiti Lennart Meri Eesti Teaduste Akadeemia akadeemikuks, tunnustades tema uurimistööd Põhja-Euraasia rahvaste etnoloogia ja pärimuste alal.

Lennart Meri oli Coudenhove-Kalergi Euroopa-auhinna ja Liberaalse Internatsionaali Vabaduse auhinna laureaat, mitmete riikide ordenite kavaler. 1998. aastal valiti ta aasta eurooplaseks. Lennart Meri oli Eesti Kirjanike Liidu liige ja Soome Kirjanike Liidu auliige, Eesti Kinoliidu ja PEN (*Poets, Essayists, Novelists*)-klubi, samuti Euroopa Teaduste ja Kunstide Akadeemia liige, Soome-Ugri Seltsi ja Soome Kirjanduse Seltsi kirjavahetajaliige ning mitme ülikooli audoktor. Aastatel 2002–2003 oli ta Eesti Vabariigi valitsuse esindaja Euroopa Liidu Tulevikukonvendis.

Karismaatilise isiksuse ja osava kõnemeheena pälvis Lennart Meri maailmas rohkesti tähelepanu ja tunnustust nii iseendale kui oma kodumaale. Lennart Meri oli väga hea kuulaja – omadus, mis pole just sage poliitikute seas ja paraku mitte ka teadlaste hulgas.

NIMI	Lennart Meri
TEADUSALA	Humanitaarteadused
UURIMISTÖÖ PEASUUNAD	Etnoloogia, ajalugu ja poliitika
VALIMISAEG	19. detsember 2001
AKADEEMIA OSAKOND	Humanitaar- ja sotsiaalteaduste osakond
ELUDAATUMID	29. märts 1929 Tallinn – 14. märts 2006 Tallinn
PEREKONNASEIS	Abielus, kaks poega ja tütar
HARIDUS	1948 Tallinna Nõmme Gümnaasium 1953 Tartu Ülikool (<i>cum laude</i>)
TEENISTUSKÄIK	1953–1955 kirjanduslik toimetaja Vanemuise teatris, Tartu Kunstikooli õppejõud 1955–1961 Eesti Raadio toimetaja 1963–1968 Tallinnfilmi stsenarist 1968–1971, 1986–1988 Tallinnfilmi produtsent 1985–1987 Eesti Kirjanike Liidu välissuhete sekretär 1988–1990 Eesti Instituudi asutaja ja direktor 1990–1992 Eesti Vabariigi välisminister 1992 Eesti Vabariigi suursaadik Soomes 1992–2001 Eesti Vabariigi President
TUNNUSTUSED	1977 New Yorgi filmifestivali hõbemedal 1986 Helsingi Ülikooli audoktor 1996 Coudenhove-Kalergi Euroopa auhind 1996 Ida-Lääne Vabaduse auhind 1997 Crans Montana Foorumi suur aastaauhind 1998 Krakovi Jagellonia Ülikooli hõbemedal 1999 Liberaalse Internatsionaali Vabaduse auhind 1999 Lapi Ülikooli audoktor 1999 Saksamaa Pagendatute Liidu kõrgeim aumärk 2000 St. Olafi Ülikooli (USA) audoktor 2000 Turu Ülikooli audoktor 2001 Max Schmidheiny Vabaduse auhind (Šveits) 2002 Baklini auhind (Šveits) 2002 <i>Golden Plate Award of the Academy of Achievement</i> (USA) 2002 <i>Baltic Statesmanship Award</i> (USA) 2006 Tallinna vapimärk 2006 Riigivapi I klassi teenetemärk
TEADUS- ORGANISATSIOONILINE ja ADMINISTRATIIVNE TEGEVUS	1963 Eesti Kirjanike Liidu liige 1966 Eesti Kinoliidu liige 1975 Kalevala Seltsi (Soome) välisliige 1976 Soome Kirjanduse Seltsi kirjavahetajaliige 1977 Soome-Ugri Seltsi kirjavahetajaliige 1982 Soome Kirjanike Liidu auliige 1993 Euroopa Teaduste ja Kunstide Akadeemia juhatuse liige
PUBLIKATSIOONID	TEADUSARTIKLID: Meri, L. Alfred Kalmu pikk teekond koju. Eesti ärimees aegade tuules. Alfred Kalm: tagasivaated. Päevaaramat 1940–46. Tallinn: Kunst, 2002, 7–8. Meri, L. Euroopa suvi. Akadeemia, 2002, 14, 5, 899–903.

Meri, L. Ohne das Deutsche würde es das moderne Estnisch nicht geben. Baltische Briefe, 2002, 55, 7/8, 5–6.

Meri, L. Aegade side. Töotan ustavaks jääda... Eesti Vabariigi valitsus 1940–1992. Tallinn : Eesti Kirjanduse Selts, 2004, 7–9.

MONOGRAAFIAD:

Meri, L. Botschaften und Zukunftsvisionen : Reden des estnischen Präsidenten. Bonn : Bouvier Verlag, 1999, 245 lk.

Meri, L. Freedom through democracy, security, and unity in diversity : memorable words of Lennart Meri : from his speeches 1996-1999. [USA] : M. Merrick Yamamoto, 1999, 32 lk.

Meri, L. Riigimured : [kõnede valimik]. Tartu : Ilmamaa, 2001, 675 lk. (Eesti mõttelugu; 41).

Meri, L. Presidendikõned. Tartu : Ilmamaa, 1996, 591 lk. (Eesti mõttelugu; 9); 2. tr. 2005.